

ADAPAZARI ŞEKER

2019

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
RAPORU

İÇİNDEKİLER

Rapor Hakkında.....	2
Adapazarı Şeker Hakkında.....	2
Genel Müdür'ün Mesajı.....	4
Tarımsal üretim sektörünün küresel görünümü	6
Sürdürülebilirlik Yaklaşımı	7
ÜRÜN - İLHAM VERMEK	13
Değer Zinciri: Pancarın değere dönüşme hikayesi	14
DÜNYA - İYİLEŞTİRMEK	23
Sorumlu Üretim	24
TOPLUM - BİRLİKTE GÜÇLENMEK	33
Çalışanlar.....	34
Kurumsal Yönetim	41
Ekler.....	44
Performans Göstergeleri.....	44

Rapor Hakkında

1 Ocak- 31 Aralık 2019 tarihlerini kapsayan kurumsal yönetim, sosyal ve çevresel performansımızı, bu yıl ikinci kez yayımladığımız sürdürülebilirlik raporu ile paydaşlarımıza sunuyoruz. Yıldız Holding tarafından ortaya konulan Bu Dünya Bizim sürdürülebilirlik vizyonu ekseninde gerçekleştirdiğimiz çalışmalarımız, küresel çaptaki gelişmeler ve önceliklendirme analizi sonuçları ile Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na verdiğimiz katkılar raporda yer alıyor. Bu rapor, GRI Standartları "Temel" (Core) ve Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standartları Kurulu'nun (SASB) Gıda Sektörü Eki referans alınarak hazırlandı.

Raporla ilgili her türlü soru, görüş ve önerileriniz için surdurulebilirlik@adaseker.com.tr adresinden bize ulaşabilirsiniz.

Adapazarı Şeker Hakkında

Misyonumuz, yasalardan şaşmadan çiftçilerimizin haklarını gözeterek sürekli istihdama katkıda bulunarak, tarımın gelişmesine katkıda bulunarak güvenli hijyenik ürünler üretmektir.

Vizyonumuz, tarladan sevkiyata tüm faaliyetlerimizde çevrenin ve doğal yaşamın korunmasını ilke edinmiş çalışanlarımızla, ülkemizde tarımsal faaliyetlerin arttırılarak ülke kalkınmasına sürekli katkıda bulunmayı sağlamaktır.

1953 yılında şeker üretimine başlayan Adapazarı Şeker fabrikası, cumhuriyet döneminde kurulan beşinci ve Anonim şirket statüsünde kurulan ilk şeker fabrikasıdır. 2013 yılından günümüze Yıldız Holding iştiraki olarak faaliyetlerimize devam ediyoruz.

Çalışanlarımız, pancar eken çiftçilerimiz, nakliyeciler ve tüccarlar ile yaklaşık 10.000 kişilik geniş bir paydaş ekosistemine etki ediyor ve onlar için değer yaratıyoruz. Ürettiğimiz katma değer yönünden Türkiye'nin önde gelen kuruluşları arasındayız. Temel amacımız, her çeşit şeker üretmek, şeker üretiminin ham maddesi olan pancar ve münavebe bitkilerini üretmek veya üretmek ve yan ürünleri değerlendirmektir. Bu doğrultuda, yurt içinde ve yurt

dışında her türlü ticari, sınai ve tarımsal işler yapmak, şirket kurmak, kuruluşlara iştirak etmek gibi geniş bir faaliyet alanını kapsıyoruz. Ana ürünümüz kristal toz şekerin yanında, tesislerimizde yan ürün olarak yaş küspe ve melas üretimi yapıyoruz. Şeker pancarından elde edilen yan ürün çeşitliliğini arttırmak üzere çalışıyoruz.

2019 yılında 63 bin ton satış hacmi ve 245,3 milyon TL ciro elde ettik. Tüm faaliyetlerimizi uluslararası standartlara uygun şekilde yürütüyoruz. Fabrikamızda ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 22000 Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi, FSSC 22000 Gıda Güvenliği Sistemi ve Helal Gıda sertifikaları bulunuyor.

2019 Gelişmeleri

510 çalışan¹

245 milyon TL ciro

63 bin ton satış hacmi

%100 yerel tedarikçi

1.183 sözleşmeli üretici

Bir önceki yıla göre birim üretim başına %12 daha az enerji tüketimi

Su geri kazanımında bir önceki yıla göre %28 artış

Tehlikesiz atıklarda %82 geri dönüşüm oranı

Çalışanlara kişi başı 24 saat İSG eğitimi

Çalışan başına 12 saat eğitim

¹ Kampanya dönemi çalışan sayısıdır.

Genel Müdür'ün Mesajı

Değerli Paydaşlarımız,

Geride bıraktığımız 2019 yılı, çevresel ve sosyal anlamda çeşitli krizlerin yaşandığı, bu krizlerin yansımalarını ise ekonomiler üzerinde gördüğümüz bir yıl oldu. Türkiye'deki dolu ve aşırı yağışların sebep olduğu sel felaketleri, Amazon Bölgesindeki orman yangınları, Avrupa'daki yüksek sıcaklık ve kuraklık iklim krizinin önemli sonuçları arasındaydı. 2020'nin başlarında Avusturalya'daki yangın ve sel felaketleri ile maalesef büyük bir ekosistemin yok olmasını izledik. Akabinde COVID-19 salgını ile tüm denklemler değişti ve hala sonuçlarını yaşadığımız büyük bir küresel krizle karşı karşıyayız.

İş dünyasının, krizler karşısındaki dayanıklılığını ölçen küresel salgın, gıda tedarik zincirleri başta olmak üzere dünya genelinde tedarik zincirlerini kritik şekilde etkiledi. Esneklik kabiliyeti yüksek, risk yönetimini Çevre, Sosyal ve Yönetişim (ÇSY) konuları odağında yapan şirketlerin krizlerden daha az etkilendiğine tanık olduk. Bu süreçte biz, salgının küresel ekonomiye ve günlük hayatımıza olan etkisini anlamaya odaklandık; aldığımız önlemler ve attığımız önleyici adımlarla başta çalışanlarımızın sağlığı olmak üzere faaliyetlerimizi güvence altına almak için çalıştık.

Değişen dünya koşulları ile ÇSY konularının giderek daha da önem kazandığı günümüzde iş stratejisi ve sürdürülebilirliği birbirinden bağımsız düşünemeyiz. Bugün, küresel eğilimlere, risk ve fırsatlara güçlü sürdürülebilirlik yönetimi ile yanıt veren şirketler rekabet avantajı sağlıyor, maliyet azaltımı ve kârlılık artışı

ile sektörlerinde öne çıkıyorlar. Ek olarak, toplumsal refah, eşitlik ve adaletin sağlanması, çevresel etkilerin azaltılarak sürdürülebilir sistemler kurulması için rol model oluyorlar.

Türkiye'nin köklü şeker üreticilerinden biri olarak, sürdürülebilirlik yaklaşımımızın çerçevesini belirlerken olumlu etki ve azami değer yaratmaya odaklandık. İştiraki olduğumuz Yıldız Holding'in Bu Dünya Bizim yaklaşımı sürdürülebilirlik yolculuğunda bize yol gösteriyor. Dünya (İyileştirmek), Toplum (Birlikte Güçlenmek) ve Ürün (İlham Vermek) stratejik odak alanlarında performans takibi yapıyor ve iyi uygulamalar geliştiriyoruz. 2018 yılında gerçekleştirdiğimiz önceliklendirme analizini bu yıl, iç ve dış paydaş görüşlerini, küresel eğilimleri, riskleri ve sektördeki uygulamaları esas alarak güncelledik. Sürdürülebilirlik önceliklerimizi temel alarak tüm paydaşlarımız için değer yaratmaya ve çevresel etkimizi azaltmaya odaklanacağız.

Paydaşlarımızla birlikte güçlenmeye, iş ortaklarımız ve tedarikçilerimizle birlikte büyümeye inanıyoruz. Tamamını yerel üreticiden aldığımız pancarın gelecekte de bu topraklarda tarımının yapılmasını, çiftçisinin ise güçlenmesini sorumluluğumuz olarak görüyoruz. Sorumlu üretim uygulamalarımızla Türkiye'de sektörde yol gösterici olmayı hedefliyoruz. 2019 yılında çevre yatırım ve harcamalarına 1,9 milyon TL ayırdık. Sera gazı yoğunluğu 2018 yılına göre %47 oranında, enerji yoğunluğunu ise yaklaşık %12 oranında azalttık. Nitelikli iş gücümüzün gelecekteki başarıların teminatı olduğuna inanıyoruz. 2019 yılında toplam çalışan eğitim saatini 2018 yılına göre %50 arttırdık.

Sürdürülebilirlik yaklaşımımızı ve performansımızı şeffaflıkla yansıtmada önemli bir araç olan ikinci raporumuzu paylaşmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Raporun hazırlanmasına katkı sağlayan başta çalışma arkadaşlarımız olmak üzere tüm paydaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Saygılarımla,

Hasan Çapraz, Genel Müdür

Tarımsal Üretim Sektörünün Küresel Görünümü

Değişen beslenme alışkanlıkları, dünya çapındaki gelir artışı gibi unsurların da etkisiyle 2050 yılına kadar, 10 milyara ulaşması beklenen dünya nüfusunun tarım ürünlerine olan talebinin %50 oranında artması bekleniyor.² Tarımsal üretim kaynaklı sera gazı salımları, dünyadaki toplam salımların %10'nuna karşılık gelirken, suyun yoğun kullanıldığı geleneksel tarım yöntemleri, dünyanın karşı karşıya olduğu su krizini de derinleştiriyor.³ Tarımda alternatif yöntemlere geçilmedikçe, talepteki artışla birlikte tarımın çevresel etkileri de artabilir.

Kimyasal gübre kullanımının artması, verimsiz tarım uygulamaları ve arazi kullanımındaki değişiklikler sonucu dünyadaki tarım arazilerinin yüzde 33'ü orta ila yüksek düzeyde bozulmuş durumda.⁴ Toprağı ve çevreyi korurken gereken üretkenlik artışını sağlamak için yenilikçi sistemler, Ar-Ge yatırımları ve teknolojik gelişmeler sektörün geleceğine yön verecek faktörler arasında.

Şeker pancarı, yetiştirilmesi aşamasında su yoğun süreçlere, işlenmesi sırasında ise yüksek enerjiye ihtiyaç duyuyor. Küresel Riskler Raporu'na göre, aşırı hava olayları, iklim eyleminde başarısızlık, biyolojik çeşitlilik kaybı, gerçekleşme olasılığı ve etkisi açısından ilk beşteki küresel riskler arasında. İklim krizi, özellikle aşırı hava olayları ve su krizini tetiklemesi ile tarımsal üretim üzerinde önemli bir baskı oluşturuyor. Bu riskleri yönetmek üzere, ekim alanlarında ve fabrikada üretim süreçlerinde verimliliği artıran ve çevresel etkiyi azaltan uygulamalar kritik rol oynuyor.

Şeker pancarı, dünyada ve Türkiye'de tarıma dayalı sanayi üretiminde stratejik bir yere sahip. Türkiye, şeker pancarı üretiminde dünyada ilk 5 ülke arasında yer alırken, şeker üretimi ile ülke ekonomisine her yıl yaklaşık 2,5 ile 3 milyar dolar arasında katkı sağlanıyor.⁵ Küresel anlamda önemli bir oyuncu olan Türkiye, tarımsal üretim sektöründe verimlilik artışı ve çevresel etkilerin azaltılması ile gıda zincirlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasında kritik bir oyuncu konumundadır. Yılda 63 bin ton üretim kapasitesiyle sektörün önde gelen şirketlerinden biri olarak, tarımsal üretim sektöründe sürdürülebilir uygulamaların yaygınlaşması için rol alıyoruz.

²Gıda ve tarımın geleceği, FAO, 2017.

³Sera gazı salımları, FAO, 2017.

⁴Gıda ve tarımın geleceği, FAO, 2017.

⁵Özelleştirme Kapsamında Gıda Sektörü Analizi ve Türk Şeker Fabrikalarının Özelleştirilmesi, Kendirli, 2018.

Ekonomik Performans

2019 yılı içerisindeki satış gelirlerimiz 245,3 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir. İşletme giderlerimiz 226 Milyon TL olarak gerçekleşirken çalışan ücretleri ve yan haklar için ödenen miktar 20 Milyon TL ve devlete yapılan ödemeler 20 Milyon TL'dir.

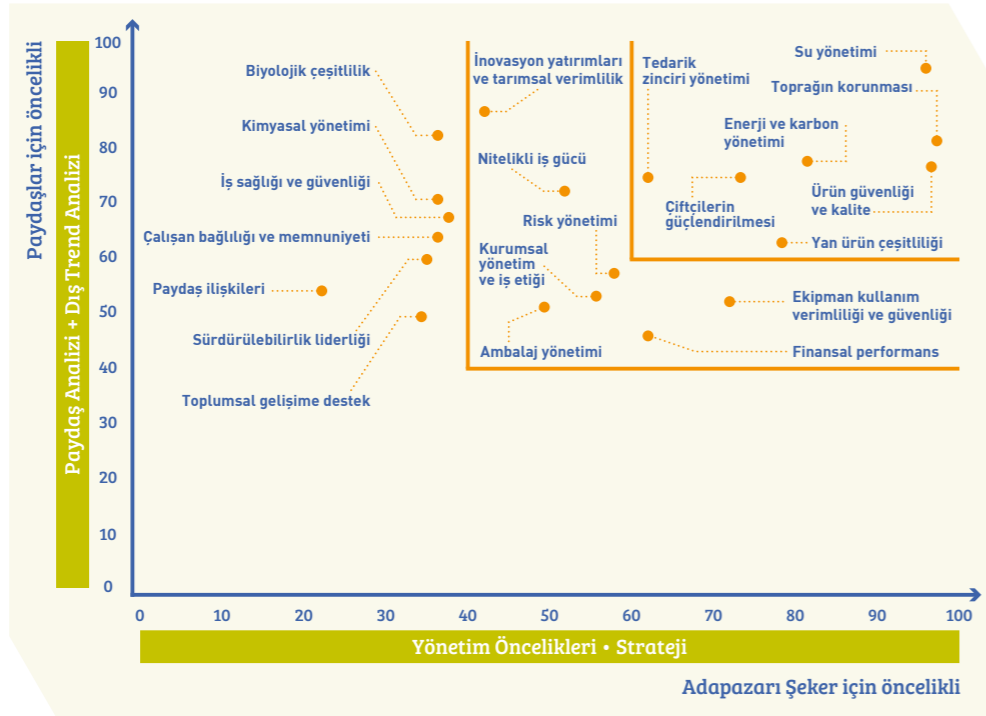
Sürdürülebilirlik Yaklaşımı

İşimizi, şeker pancarını bir değere dönüştürme üzerine kurarken ekonomik kazanımların sosyal fayda ve olumlu çevresel etki ile anlamlı olduğuna inanıyoruz. Bu doğrultuda, yönetim stratejisi ile bütünleşmiş etkili bir sürdürülebilirlik yaklaşımı önemli rol oynuyor. Sürdürülebilirlik yaklaşımımızın çerçevesini belirlerken iştiraki olduğumuz Yıldız Holding'in **Bu Dünya Bizim** yaklaşımını rehber alıyoruz. Dünya (İyileştirmek), Toplum (Birlikte Güçlenmek) ve Ürün (İlham Vermek) bileşenlerinden oluşan yaklaşımı takip ederek performansımızı bu üç temel alanda yönetiyor, değişen dünya ve sektör koşullarına yanıt veriyoruz.

Öncelikli Konular

2018 yılında gerçekleştirdiğimiz önceliklendirme analizini bu yıl, AA1000 Paydaş Katılım Standardı'na göre paydaş görüşlerini; küresel eğilimleri, riskleri ve sektörde öne çıkan konuları esas alarak güncelledik. Paydaş analizi sürecinde Çalışanlar, Müşteriler, Tedarikçiler, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları ve Medya olmak üzere altı paydaş grubunun görüşlerine başvurduk. Küresel Riskler Raporu, Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standartları Kurulu tarımsal üretim için önceliklendirme haritası, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA'lar), 11. Kalkınma Planı ve şeker üretim sektöründe öne çıkan küresel uygulamaları önceliklendirme analizine dahil ettik.

İşimiz üzerinde önemli etkisi bulunan ve stratejik şekilde yönettiğimiz sürdürülebilirlik öncelikleri aracılığıyla SKA'lara katkı sağlıyoruz.

Öncelikli Konular

Nasıl yönetiyoruz?

Su Yönetimi

● 2019'da 171.945 m3 su tasarrufu elde ettik. Bu sayede yaklaşık 430 bin TL finansal tasarruf sağladık ve su geri kazanım oranını 2018'e göre %28 oranında arttırdık. Böylece doğal kaynaklar üzerindeki baskının azalmasına katkı sağlıyoruz.

Katkıda bulunduğumuz SKA'lar

Toprağın korunması

Toprağın korunarak şeker pancarı tarımının en uygun koşullarda yapılması ve çiftçilerin bilgilendirilmesi için Çiftçinin El Kitabını oluşturduk. Gübreleme, ilaçlama, toprağın dinlendirilmesi gibi teknik bilgileri içeren kitapçığı birlikte çalıştığımız çiftçilere dağıtıyoruz. Dört yılda bir şeker pancarı ekimi uygulamasının çiftçiler tarafından benimsenmesini ve hayata geçirilmesini amaçlıyoruz. Toprağı hastalık ve zararlılara karşı koruyan bu uygulama, şeker pancarı tarımının sürdürülebilir şekilde yapılmasını destekliyor.

Ürün güvenliği ve kalite

Fabrikamızda ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 22000 Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi, FSSC 22000 Gıda Güvenliği Sistemi ve Helal Gıda sertifikaları bulunuyor. 2019'da 67 fabrika çalışanına gıda savunması, gıda alerjenleri ve gıda güvenliği konularında kişi başı bir saat eğitim verdik. Güvenlik ve kalitenin göstergesi olan beyaz kristal toz görünümünü korumak için Sıfır Siyah projesini hayata geçirdik ve şekerde siyah tane sorununu ortadan kaldırdık.

Enerji ve karbon yönetimi

● 2019'da toplam enerji tasarrufumuz 1.422 MWh'ye ulaşırken yaklaşık 16.000 ton CO2 salımının önüne geçtik. Karbon salım yoğunluğunu 2018 yılına göre %47 oranında, enerji yoğunluğunu ise yaklaşık %12 oranında azalttık.

Öncelikli Konular

Nasıl yönetiyoruz?

Çiftçilerin güçlendirilmesi

Ham madde satın alımlarının tamamını yerel üreticilerden yaparak yerel ekonomiye katkı sağlıyoruz. Gerçekleştirdiğimiz eğitimler ve denetimlerle çiftçilerin sürekli gelişimini destekliyoruz.

Çiftçi ziyaretlerimizde tarla hazırlığından hasata kadar tüm işlemler hakkında bilgi veriyoruz. Bu yıl şeker pancarı üretim tekniği, ekim, ilaçlama, gübreleme, hasat gibi teknik konularda çiftçilere toplam 310 saat eğitim verdik.

Katkıda bulunduğumuz SKA'lar

Yan ürün çeşitliliği

● Yaş küspe ve melas yan ürünlerine yenilerini katmak ve yan ürün çeşitliliğini artırmak, böylece gıda kaybını en aza indirmek ve gıda atıklarını finansal bir kazançta çevirmek üzere çalışmalarımız devam ediyor.

Tedarik Zinciri Yönetimi

Şirketimizin uyguladığı kalite ve gıda güvenliği şartlarını yerine getiren tedarikçiler ile çalışmayı tercih ediyor, zorunlu olmamakla birlikte tüm tedarikçilerimizden ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Belgesi istiyoruz.

İhtiyacımız olan miktarda kaliteli pancar üretiminin sağlanması amacıyla üretim sürecinin farklı aşamalarında üreticileri denetliyoruz.

Ekipman kullanım verimliliği ve güvenliği

Revizyon döneminde fabrikada bakım ve onarımları gerçekleştiriyoruz. Kapsamlı bakımın ardından, fabrika bir sonraki üretim dönemine hazır oluyor ve kesintisiz şekilde üretime devam ediyor.

İnovasyon yatırımları ve tarımsal verimlilik

● 2019'da filtre toprağından asfalt ve toprak düzenleyici üretimi ve iyon değiştirici sistem geliştirilmesi gibi projeler üzerine odaklandık. Projeler sayesinde 4.746.000 TL tasarruf sağlarken toprak sağlığına da katkıda bulduk.

Akıl küpü ve anlık ödüllendirme sistemi ile çalışanlarımızın fikirlerini alıyor, kurum içi inovasyonu destekliyoruz.

Planladığımız Ar-Ge ve inovasyon projelerimiz ile fabrikamızda yeni sistemlere geçerek enerji tasarrufu, kapasite artırımını sağlamayı ve ürün kalitesini daha da arttırmayı planlıyoruz.

Nitelikli iş gücü

● 2019'da çalışanlara verilen toplam eğitim saati bir önceki yıla göre %50 artış gösterdi.

Kapsamlı bir değerlendirme sağlayan Up Together Topex 360 performans yönetim sistemiyle beyaz yakalı çalışanların performansını yılda bir kez 360 derece ölçüyoruz.

2019'da Anlık Ödül kapsamında, maliyet azaltıcı ve inovatif çalışmaları ile 22 beyaz yaka çalışanımız, Akıl Küpü uygulaması dahilinde 10 mavi yaka çalışanımız ödüle layık görüldü.

Risk yönetimi

Finansal, operasyonel ve üretime ilişkin farklı alanlardaki riskleri tanımlıyor ve değerlendiriyoruz. Riskleri önceliklendirerek riskleri azaltmak üzere plan yapıyor, sonrasında değerlendirme ve kontroller gerçekleştiriyoruz.

Öncelikli Konular

Nasıl yönetiyoruz?

Katkıda bulunduğumuz SKA'lar

Risk yönetimi	Üretim süreçlerine bağlı riskleri, sulamada inovasyon, teknolojik gelişmelerin takip edilmesi ve kullanılması gibi çalışmalarla yönetiyoruz. Üretim süreçlerimizi yakından ilgilendiren ISO 9001, ISO 18001, ISO 22000 yönetim sistemleri için risk analizleri gerçekleştiriyoruz.	
Kurumsal yönetim ve iş etiği	Etik iş yapış şeklimizin temelinde Yıldız Holding Etik İlkeler ve Çalışma Prensipleri yer alıyor. Üçüncü taraflarla yaptığımız tüm anlaşmalarda Etik İlkelere bağlı kalıyor, iş ortakları ve tedarikçiler başta olmak üzere tüm paydaşlarımızın bu kuralları benimsemesini ve uygulamasını bekliyoruz. 2019 yılında 34 çalışan bir saatlik etik ilkeler eğitimi aldı. Çalışanlar, etik kurallara aykırı davranışları Yıldız Holding Etik Bildirim Hattına bildirebiliyor.	
Finansal performans	Finansal performansımızı her geçen gün ilerletmek üzere çalışıyoruz.	
Ambalaj yönetimi	● Döngüsel ekonomi temelinde, şekerin saklandığı ambalajların geri dönüştürülmesi üzerine çalışmalarımız devam ediyor.	

● Çok Yüksek Öncelikli ● Yüksek Öncelikli ● Performansta iyileşme ● Üzerinde çalışılıyor

Paydaş İletişimi

Doğrudan Ekonomik Etki	Paydaş Grubu	İletişim Yöntemi	İletişim Sıklığı
Doğrudan Ekonomik Etki	Çalışanlar	Toplantılar, anket, telefon, e-posta, duyurular vb.	Sürekli
	Tedarikçiler	Ziyaretler, telefon, e-posta, denetimler, anketler vb.	Yılda en az bir
	Müşteriler	Müşteri ziyaretleri, telefon, e-posta, anketler, toplantılar vb.	Sürekli
	Grup iştirakleri	Ziyaretler, telefon, e-posta, anketler, toplantılar vb.	Sürekli
	Hissedarlar	Genel kurul, bilgilendirme toplantıları, raporlar vb.	Yılda en az bir
	Yatırımcılar	Bilgilendirme toplantıları, raporlar vb.	Yılda en az bir
	Dolaylı Ekonomik Etki	Analistler	Bilgilendirme toplantıları, raporlar vb.
İş Ortakları		Toplantılar, telefon, e-posta vb.	Sürekli
Sivil Toplum Kuruluşları		Ziyaretler, telefon, e-posta, seminerler vb.	Sürekli
Kamu Kuruluşları		Resmi yazışma, ziyaretler, telefon, e-posta vb.	Sürekli
Medya		Kurumsal iletişim departmanı üzerinden basın bildirimleri	Sürekli
Yeni Fırsat, Bilgi ve Anlayış Getirenler	Uluslararası Örgütler	Kongreler, konferanslar, seminerler, anketler vb.	Sürekli
	Üniversiteler	Ziyaretler, telefon, ortak projeler, konferanslar, anketler vb.	Sürekli

ÜRÜN
İLHAM VERMEK

ÜRÜN - İLHAM VERMEK

Kaliteli ürünlerle müşterilerimize öncelikle güven veriyoruz. Ham madde üretiminden ürünlerin müşterilere ulaşmasına kadar olan tüm değer zincirinde toplum için fayda yaratıyor, çevreyi koruyoruz. Ürünlerimizle daha iyi bir gıda sektörü için ilham veriyoruz.

Değer Zinciri:

Pancarın değere dönüşme hikayesi

2050 yılında yaklaşık 10 milyarı bulması beklenen dünya nüfusu , kentleşme ve kişi başına düşen gelir artışı gibi küresel eğilimler doğrultusunda 2012-2050 yılları arasında gıda ve tarımsal ürünlere olan talebin %50 artacağı tahmin ediliyor. Bu kapsamda, tarımın temelini oluşturan doğal kaynakların korunması ve küresel gıda sistemlerinin devamlılığı için çevresel bozulmanın tersine çevrilmesi gerekliliği öne çıkıyor.

İştiraki olduğumuz Yıldız Holding'in vizyonu doğrultusunda, doğal kaynakların sürdürülebilir şekilde kullanılmasının işimizin ve dünyanın geleceği için temel olduğuna inanıyoruz. Şeker pancarının, tarlada yetiştirme sürecinden müşterilere ve sonrasında tüketiciye şeker olarak ulaşmasını içeren değer zincirinin her aşamasında çevresel etkileri azaltmayı ve çiftçileri sosyoekonomik açıdan güçlendirmeyi amaçlıyoruz. Değer zincirinde sürdürülebilir ham madde tedariki, ürün güvenliği ve kalitesi, yerel sosyoekonomik kalkınma konularına odaklanıyoruz.

Sürdürülebilir Tarım ve Yerel Üretime Destek

Sürdürülebilir büyüme ve gıda güvenliğinin sağlanmasında yerel üreticilerin değer zincirine katılması önemli rol oynuyor. Gıda üretimi yapan bir şirket olarak, ham maddeyi aldığımız toprağı ve üretim safhasındaki iş ortaklarımız olan çiftçileri korumamız gerektiğinin bilincindeyiz. Bu anlayışla, sürdürülebilir tarım modelini uyguluyor ve ham madde alımının tamamını sözleşme dahilinde gerçekleştiriyoruz. Üreticilere belirttiğimiz miktarı satın almayı taahhüt ediyor ve karşılığında üreticilerden de bu miktarı teslim etmelerini bekliyoruz.

Birlikte çalıştığımız sözleşmeli üretici sayısı 2019 itibarıyla 1.183 oldu. Ham madde satın alımlarının tamamını yerel üreticilerden yaparak yerel ekonomiye katkı sağlıyoruz. Gerçekleştirdiğimiz eğitimler ve denetimlerle çiftçilerin sürekli gelişimini destekliyoruz. Toprağın korunarak şeker pancarı tarımının en uygun koşullarda yapılması ve çiftçilerin bilgilendirilmesi için **Çiftçinin El Kitabını** oluşturduk. Gübreleme, ilaçlama, toprağın dinlendirilmesi gibi teknik bilgileri içeren kitapçığı birlikte çalıştığımız çiftçilere dağıtıyoruz.

Çiftçi ziyaretlerimizde tarla hazırlığından hasata kadar tüm işlemler hakkında bilgi veriyoruz. Bu yıl şeker pancarı üretim tekniği, ekim, ilaçlama, gübreleme, hasat gibi teknik konularda çiftçilere toplam 310 saat eğitim verdik. Bununla birlikte, şirketimizin ihtiyacı olan miktarda kaliteli pancar üretiminin sağlanması amacıyla üretim sürecinin farklı aşamalarında üreticileri denetliyoruz.

**Birlikte
çalıştığımız
çiftçilere eğitimler
veriyor ve
denetliyoruz.**

**Tedarikçilerimizin
tamamını yerel
tedarikçiler
oluşturuyor.**

Dört yılda bir şeker pancarı ekimi uygulamasının çiftçiler tarafından benimsenmesini ve hayata geçirilmesini amaçlıyoruz. Toprağı hastalık ve zararlılara karşı koruyan bu uygulama, şeker pancarı tarımının sürdürülebilir şekilde yapılmasını destekliyor. Ayrıca, tarladan fabrikamıza gelen şeker pancarıyla birlikte toprak da taşıyor. Tarım İl Müdürlükleri ile iş birliği yaparak bu toprağı fabrika civarındaki meraların ıslah edilmesi için kullanıyoruz. Böylece, bölgede hayvancılığın gelişmesine ve yerel geçim faaliyetlerinin devamlılığını sağlayarak kalkınmaya destek oluyoruz.

Fabrikamızın bulunduğu Adapazarı'nda şeker pancarı yetiştirilmesi için tarımsal mekanizasyonu artırmak ve birim alanda daha az tohum kullanılmasına yönelik çalışmalar yapıyoruz. Teslim edilen pancara ton başına ilave ödeme yaparak çiftçilerin pancar ekimini teşvik ediyoruz.

Adapazarı Şeker olarak, tedarik zincirinde 2019 itibarıyla %100 yerel tedarikçilerle çalışıyoruz. Sürdürülebilir tarım uygulamalarıyla yerel çiftçileri güçlendiriyoruz.

Ürün Güvenliği ve Kalite

Gıda sektöründe faaliyet göstermenin sorumluluğuyla güvenlik ve kaliteden ödün vermeden çalışıyoruz. Ürün güvenliğini ve kalitesini daima koruyarak sıfır hata ile üretime devam etmek için fabrikamızın çalışmasını etkin şekilde planlıyoruz. Üretim sürecini iki aşamalı olarak yönetiyoruz.

- Revizyon döneminde fabrikada bakım ve onarımları gerçekleştiriyoruz.
- Kapsamlı bakımın ardından, fabrika bir sonraki üretim dönemine hazır oluyor ve kesintisiz şekilde üretime devam ediyor.

Müşterilere sunduğumuz şekeri her zaman aynı kalitede ve güvenli şekilde üretmek üzere uluslararası standartları temel alıyor, üretimi bu standartlara uygun olarak gerçekleştiriyoruz. Fabrikamızda ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 22000 Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi, FSSC 22000 Gıda Güvenliği Sistemi ve Helal Gıda sertifikaları bulunuyor. Şirketimizin uyguladığı kalite ve gıda güvenliği şartlarını yerine getiren tedarikçiler ile çalışmayı tercih ediyor, zorunlu olmamakla birlikte tüm tedarikçilerimizden ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Belgesi istiyoruz. Bu belge, tedarikçi değerlendirme aşamasında fiyat, teslim süresi, kalite unsurları ile birlikte tedarikçi puanının hesaplanmasına etki ediyor. Ayrıca ürünle direkt temas eden kritik malzemeler için tedarikçilerden ISO 9001 belgesi ve Helal Gıda sertifikası veya taahhünamesi talep ediyoruz.

**Fabrikamızda ISO 9001
Kalite Yönetim Sistemi,
ISO 22000 Gıda Güvenliği
Yönetim Sistemi, FSSC 22000
Gıda Güvenliği Sistemi ve
Helal Gıda sertifikaları
bulunuyor.**

Gıda üretiminin tüm aşamalarında belirli kontrol kriterlerine bağlı kalıyoruz.

- Şekerde günlük olarak mikrobiyolojik analiz yapıyor, ayrıca yasal mevzuatlar doğrultusunda fiziksel, kimyasal, mikrobiyolojik analizler ile pestisit ve GDO analizlerini de akredite olmuş dış laboratuvarlarda yaptırıyoruz.

- Belirli periyotlarla çalışanların elinden, ambalaj iç yüzeyinden, ortam havasından alınan örneklerle mikrobiyolojik analizler yapıyoruz.

- Son ürüne doğrudan temas eden şeker çuvalı için tedarikçilerden, gönderilen her parti için akredite laboratuvarlardan alınmış mikrobiyolojik analiz raporu ve ambalajdan gıdaya bir bulaşma olup olmadığını gösteren migrasyon analizleri istiyoruz.

Gıda güvenliğinin son aşaması olarak çalışanlarımıza hijyen eğitimi veriyoruz. Ayrıca, 2019 yılında fabrika çalışanlarına gıda savunması, gıda alerjenleri ve gıda güvenliği konularında kişi başı 1 saat eğitim verdik.

Sıfır Siyah Projesi

Şeker üretim sürecinde beyaz şeker kristalleri, ürünün içinde istenmeyen partiküller ve özellikle fabrikadaki birçok sebebe bağlı olarak siyah taneler içerebilir. Müşteriler için güvenlik ve kalitenin göstergesi olan beyaz kristal toz görünümünü korumak için Sıfır Siyah projesini hayata geçirdik. Bu kapsamda fabrikada kristal vakum kazanları paslanmaz boruyla değiştirilerek pişirme süresini kısalttık, rafineri kısmında mevcut filtre sistemlerini yeniledik, proses hatlarına tambur miknatıs ilave ettik, şerbet depo ve boru hatlarında paslanmaz malzeme kullanmamız sonucunda siyah tane sorununu ortadan kaldırdık. Siyah tane içeren ürünler ıskontoyla satılıyorken, ürünün beyaz kristal toz görünümünü koruyarak ıskonto uygulamadan satmaya başladık. Bu yolla da 3 milyon TL tasarruf ettik

Ar-Ge ve İnovasyon

Dünya nüfusunun 2050 yılında 9,7 milyara ulaşacağı ön görülüyor. Tarım sektörünün, artan nüfusu besleyebilmek için günümüze oranla %70 daha fazla üretim yapması gerekecek⁸. Buna paralel olarak artacak gıda talebini karşılamak, doğal kaynaklar üzerindeki baskıyı azaltmak, verimliliği artırmak ve gıda atığının önüne geçmek için tarım sektörünün bir Yeşil Devrim⁹ daha geçirmesi gerekliliği ortaya çıkıyor. Bu dönüşümün çevre ve insan sağlığını gözeterek şekilde gerçekleşmesi ise kritik önem taşıyor.

Endüstri 4.0 adı altında gerçekleşeceği ön görülen dönüşümde kentsel/dikey ve hidroponik¹⁰ tarım, nesnelerin interneti, yapay zekâ, paylaşım ekonomisi gibi yenilikler yol gösterici olacak. Bu yenilikleri geliştirmek için çalışan tarım teknolojisi girişim şirketlerine yapılan yatırımlar her yıl %58 oranında artıyor ve toplam yıllık yatırım 2015'ten bu yana 4 katına çıkarak 2,7 milyar ABD dolarına ulaştı¹¹.

Yenilikçi çözümlerle üretim süreçlerimizi ileriye taşımak, ürün maliyetlerini düşürmek ve ürün kalitesini artırmak için Ar-ge, inovasyon ve dijitalleşmenin gücünden yararlanıyoruz. Bu yatırımlar, ayrıca ürün çeşitliliğini artırmamıza ve döngüsel bir model kapsamında atıklarımızı değerlendirmemizi sağlıyor. 2019 yılında filtre toprağından asfalt ve toprak düzenleyici üretimi ve iyon değiştirici sistem geliştirilmesi gibi projeler üzerine odaklandık. Projeler sayesinde 4,74 milyon TL finansal tasarruf sağlarken toprak sağlığına da katkıda bulduk.

Yenilikçi yaklaşımlarla rekabet avantajı sağlamak üzere çalışanlarımızın fikirlerine başvuruyoruz. Akıl küpü ve anlık ödüllendirme sistemi ile çalışanlarımızın fikirlerini alıyor, kurum içi inovasyonu destekliyoruz. Gelecekteki Ar-Ge ve inovasyon projelerimiz ile fabrikamızda yeni sistemlere geçerek enerji tasarrufu, kapasite artırımı sağlamayı ve ürün kalitesini daha da arttırmayı planlıyoruz. Ar-Ge ve inovasyonu çevre performansımızı iyileştirmede ve çiftçilerin gelişimine destek olarak yerel kalkınmayı artırmada önemli bir araç olarak görüyoruz.

[Yerel üretime verdiğimiz destekle ilgili daha detaylı bilgiye Sürdürülebilir Tarım ve Yerel Üretime Destek bölümünden ulaşabilirsiniz.](#)

⁸Tarım 4.0: Tarımsal Teknolojinin Geleceği, 2018, World Government Summit,

⁹Yeşil Devrim, 1940'lar ile 70'ler arasında dünya genelinde gözlenen tarımsal üretim artışını ifade eden bir terimdir.

¹⁰Topraksız, su temelli tarım modelidir.

¹¹2019 TarımGıda Teknolojisi Yatırım Değerlendirmesi, 2019, Finistere Ventures

Müşteriler

Müşterilerimizin çoğunluğunu üretim ve toptan gıda satışı yapan şirketler oluşturuyor. 2019 itibarıyla 45 müşteriye hizmet veriyoruz. Her yıl ürün satışlarının başlamasıyla birlikte müşteri memnuniyet anketi gerçekleştiriyoruz. Araştırmaya katılan müşteri sayısı 2018 yılına kıyasla %77 oranında artış gösterdi. 2019 yılında müşteri memnuniyet skoru geçtiğimiz yıla göre aynı kalarak %93 olarak ölçüldü. Yıl içerisinde ürün boyutu, köpürme ve yabancı madde gibi konularda toplam 10 şikâyet aldık ve bu şikâyetlerin hepsini yanıtlayarak çözüme kavuşturduk.

2019'da müşteri memnuniyet skoru %93 olarak ölçüldü.

Müşterilerimizin bilgi güvenliği ve gizliliğini önemsiyoruz. Bu kapsamda 2019 yılında Kişisel Verilerin Korunmasına (KVKK) dair ek protokol kullanmaya başladık. Bu konuda bilgilendirme yapmak için müşterilerimize KVKK metinlerinin yanı sıra aydınlatma metinleri gönderiyoruz.

DÜNYA
İYİLEŞTİRMEK

DÜNYA - İYİLEŞTİRMEK

Hayatımızı sürdürmek için ihtiyaç duyduğumuz kaynakları temin etmek ve gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakmak için doğayı korumak ve çevresel koşulları geliştirmek zorundayız. Faaliyetlerimizi en verimli şekilde gerçekleştirirken çevresel etkimizi sürdürülebilir bir şekilde yönetmek için çalışıyoruz.

Sorumlu Üretim

Artan nüfus, şehirleşme ve demografik değişimler tarım sektörünü etkileyen küresel eğilimlerin başında geliyor. Bunlara doğal kaynaklar için artan rekabet, iklim krizi, çevre kirliliği, hızla kaybolan biyoçeşitlilik gibi çevresel sorunlar da eklendiğinde tarımsal üretimin günümüz koşullarına uyum sağlayabilmek için bir dönüşüm geçirmesi gerekiyor. Avrupa Yeşil Düzeni (EU Green Deal), tüm dünyada sorumlu üretimin benimsenmesi için, sağlıklı, düşük maliyetli ve sürdürülebilir gıdaya erişimin artırılması, iklim krizi ile mücadele edilmesi, çevre ve biyoçeşitliliğin korunması, tedarik zincirinde üreticinin ekonomik istikrarının sağlanması ve organik tarımın artırılması başlıkları altında hedefler koyarak tarımın geleceği için aksiyonlar alıyor¹². Biyoçeşitliliğin korunduğu, sera gazı salımının en aza indirildiği, gıda zincirinin daha adaletli olduğu ve insan ve çevre sağlığının gözetildiği bir üretim biçiminin benimsenmesi özel sektörün en önemli sorumlulukları arasında yer alıyor¹³.

Üretim sırasında temel etki alanlarında gerçekleştirdiğimiz iyileştirmelerle performansımızı geliştiriyoruz. Sorumlu üretim uygulamalarımızla Türkiye'de sektörümüzde yol göstericisi olmayı hedefliyoruz.

Enerji

Günümüzde küresel sera gazı salımlarının %26'sından gıda üretimi sorumlu. Gıda üretimi kaynaklı salımların %27'sini ise tüketim, kimyasal girdiler, makina ve arazi kullanımını kapsayan mahsul üretimi kaynaklı sera gazı salımları oluşturuyor¹⁴. Başta karbondioksit olmak üzere atmosferde biriken sera gazları küresel ısınmaya ve iklim değişikliğine yol açıyor. Ancak azot oksit salımlarının Küresel Isınma Potansiyeli'nin (GWP) karbondioksit gazından 265-298 kat daha fazla olması ise tarım sektörünü en çok ilgilendiren konu olarak öne çıkıyor¹⁵.

İklim değişikliği sebebiyle azalan ve düzensizleşen yağış rejimleri, kuraklık ve aşırı hava olaylarının sıklaşması ve biyolojik çeşitliliğin azalması gibi sorunlar tarım ve gıda sektöründe üretimin devamlılığını olumsuz etkiliyor. Hem kaynak hem enerji kullanımında verimliliğin artırılması ve yeni teknolojilerin kullanılması sera gazı salımlarını azaltmaya yarayacak uygulama ve önlemlerin başında geliyor.

Adapazarı Şeker olarak, iklim kriziyle mücadeleye Enerji Politikamız çerçevesinde enerji tüketimini azaltarak ve yeni teknolojileri kullanımıyla verimliliği arttırarak destek veriyoruz. Tüm uygulamaların yaygınlaştırılması, politika ve yaklaşımların anlaşılması ve uygulanması konusunda çalışanlarımıza eğitimler veriyoruz. Enerji konusunun yönetilmesinde politikamız dışında uluslararası geçerliliği olan ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi sertifikasından yararlanıyoruz. 2019 yılında çevre yatırım ve harcamalarına 1,9 milyon TL ayırırken son iki yılda hiç çevre cezası almadık.

[Adapazarı Şeker Enerji Politikası'na buradan ulaşabilirsiniz.](#)

2019 yılında çevre yatırım ve harcamalarına 1,9 milyon TL ayırırken son iki yılda hiç çevre cezası almadık.

¹²Tarlardan Çatala, Avrupa Komisyonu, 2020

¹³Sürdürülebilir Tarım, FAO, 2014

¹⁴Gıda Üretiminin Çevresel Etkileri, OurWorldInData, 2020

¹⁵Küresel Isınma Potansiyetini Anlamak, EPA, 2017

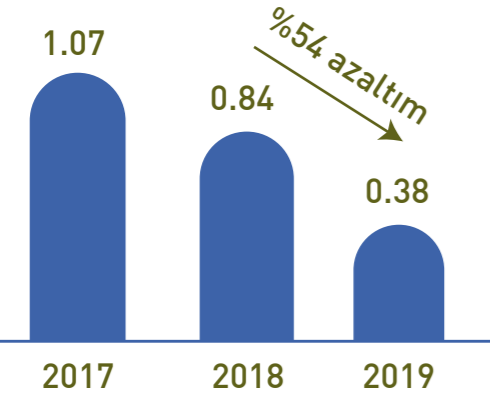
2019 yılında atıl difüzyon sisteminin uygulamaya konmasıyla buhar enerjisinden yıllık 332 MWh ve yaklaşık 550 bin TL finansal tasarruf elde ettik. Buna ek olarak yıl içinde üretim sürecinde yer alan motorların yüksek verimli alternatifleriyle değiştirilmesiyle sağlanan iyileştirme sonucunda yıllık 1.072 MWh ve 482 bin TL tasarruf sağladık. 2019 yılı içinde toplam enerji tasarrufumuz 1.422 MWh'e ulaşırken 15.933 ton CO2 salımının önüne geçtik. Enerji kullanımında yapılan iyileştirmeler ile sera gazı yoğunluğunu 2018 yılına göre %47 oranında, enerji yoğunluğunu ise yaklaşık %12 oranında azalttık.

2019 yılı içinde toplam enerji tasarrufumuz 1.422 MWh'e ulaşırken 15.933 ton CO2 salımının önüne geçtik.

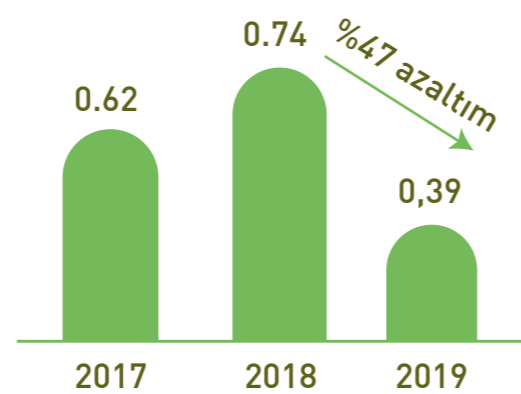

2019 yılında başlattığımız **Biogazın Enerji Kazanımı** projesi ile atıksu arıtma tesisinde anaerobik reaktörlerde elde edilen metan gazını buhar enerjisi ihtiyacını karşılamak için kullanmaya başladık. %70 oranında metan üreten reaktörlerden alınan biogaz özel olarak tasarlanan kazan dairesinde yakılarak 5 bar basıncında buhar elde ediliyor ve şeker üretim prosesi plakalı ısıtıcılarına doğrudan verilerek enerji tasarrufu sağlanıyor.

NOx Yoğunluğu (ton salım/ton)

Sera Gazı Yoğunluğu (ton CO2e/ton)

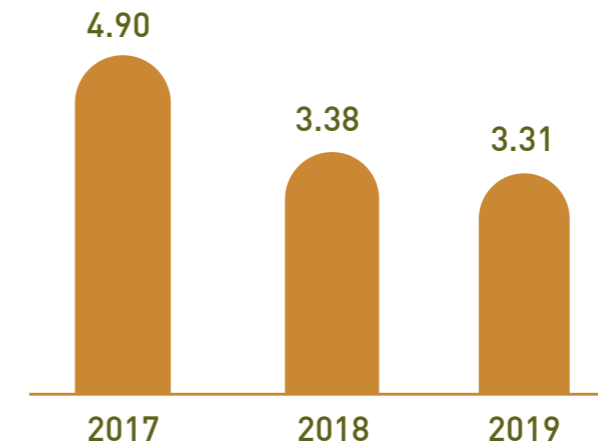
Su Yönetimi

Küresel bir boyuta taşınması beklenen su kıtlığıyla mücadele etmek ve artan nüfusun su ihtiyacının karşılanması için gıda üretiminde ve tarımsal üretimde sürdürülebilir su tüketiminin sağlanması gerekiyor. Artan dünya nüfusu, önümüzdeki yıllarda gıdaya yönelik talebi de arttıracığı için tarımsal üretim için gerekli olan su tüketimi de artacak. Gıdaya olan talebe ek olarak iklim krizi sonucunda dengesizleşen yağış rejimleri yüzey ve yeraltı su kaynaklarını olumsuz yönde etkiliyor. Bu durumun, su kıtlığı görülen yerlerde su risklerini daha da artıracığı ön görülüyor. Başta suyun verimli kullanılması olmak üzere iklim dirençli ekinler kullanılması ve su kıtlığı konusundaki toplumsal bilincin artırılması bu küresel sorunla mücadelede önemli yere sahip.

Şeker pancarı üretimi su tüketimi açısından yoğun süreçler içeriyor. Bu nedenle, su kaynaklarının verimli kullanılmasını ve su kirliliğinin önlenmesini odağımıza alıyoruz. Su tüketimini düzenli olarak takip ediyor, birim üretim başına tüketim miktarımızı azaltmak için projeler geliştiriyoruz. Bunun yanı sıra üretim süreçlerinden çıkan atık su miktarını hem en aza indirmeyi hem de kalitesini yasal gerekliliklerin üstünde tutarak doğal yaşamı korumayı hedefliyoruz.

Su kullanımında yaptığımız değişiklikler ve sisteme entegre su soğutma kulesi yardımıyla 2019 yılında 171.945 m³ su tasarrufu elde ettik. Bu sayede yaklaşık 430 bin TL finansal tasarruf sağladık ve su geri kazanım oranını 2018'e göre %28 oranında arttırdık. Böylece şebeke ve yüzey suları gibi doğal kaynaklardan daha az su tüketerek kaynaklar üzerindeki baskıyı azalttık.

Su Yoğunluğu (m³/ton)

Su kullanımında yaptığımız değişikliklerle ve sisteme entegre su soğutma kulesi yardımıyla 2019 yılında 171.945 m³ su tasarrufu elde ettik. Bu sayede yaklaşık 430 bin TL finansal tasarruf sağladık ve su geri kazanım oranını 2018'e göre %28 oranında arttırdık.

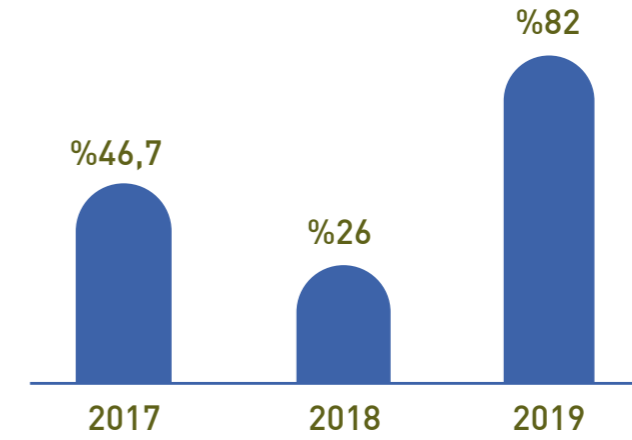

Atık Yönetimi

Küresel olarak üretilen gıdanın üçte biri besin zincirinin farklı aşamalarında kayba uğruyor veya tüketilmeden atılıyor. Gıdanın tazeliğini koruması ve zarar görmemesi için kullanılan paketlenme ve ambalajlarda olumsuz çevresel etkileri olan ham maddeler kullanılıyor. Gıda atıklarınının da arasında yer aldığı atıklar geri dönüşümle ekonomiye kazandırılmadığı sürece, doğal kaynakların verimsiz şekilde tüketilmesine sebep oluyor. Doğru şekilde bertaraf edilmeyen atıklar ise çevresel kirliliğe yol açıyor, insan ve çevre sağlığı için risk oluşturuyor.

Başta şeker pancarı atıkları olmak üzere çevresel etkimizi azaltmak için tüm atıkların etkin bir şekilde yönetilmesine ve dögüsel bir model izleyerek ekonomiye geri kazandırılmasına önem veriyoruz. 2019 yılında oluşan yaklaşık 1.943 ton tehlikesiz atığın yaklaşık %82'sini geri dönüştürürken %18'ini düzenli depolama sahasına gönderdik. Tehlikeli atıkları 2018 yılına göre %47 oranında azalttık. Tüm tehlikeli atıkların yetkili kuruluşlar aracılığıyla atık toplama sahaslarına depolanmasını sağlıyoruz.

Geri dönüştürülen tehlikesiz atık oranı (%)

2019 yılında oluşan yaklaşık 1.943 ton tehlikesiz atığın yaklaşık %82'sini geri dönüştürürken %19'unu düzenli depolama sahasına gönderdik.

Atık geri dönüşümü projesiyle 2019 yılında 6 ton kâğıt, 16,5 ton plastik ve 58 ton demir-çelik materyali geri dönüştürdük ve bu sayede 264 bin TL finansal tasarruf elde ettik.

Kristal şeker üretimi sonucunda ortaya çıkan yaş küspeyi ve melası gerekli işlemlerden geçirdikten sonra yan ürün olarak değerlendiriyoruz. Hayvan yemi olarak kullanılabilen bu yan ürünler sayesinde atıkları değerlendiriyor, ekonomik değer yaratıyoruz. Yan ürün çeşitliliğini artırmaya yönelik çalışmalarımız devam ediyor. 2019 yılında ortalama 104 bin ton pancar küspesi satışından 22,5 milyon TL, 17,4 bin ton melas satışından ise 14,8 milyon TL gelir elde ettik. Yine 2019 yılında dökme küspenin 25 kg ve 500 kg'lık paketlere dönüştürülmesini sağlayarak saklama süresini uzattık ve finansal kazancımızı artırdık. Bu uygulamayla küspeden yayılan kokunun önüne geçerken taşınma sırasında olabilecek kirlilik ve kazaların azaltılmasını sağladık.

Filtre Toprağından (PKF) Asfalt Üretim Projesi ile pres filtrelerden ayrılan kalsiyum karbonat oranı yüksek proses toprağının atılmasını önleyerek tekrar değerlendirmesi için çalışmalar gerçekleştiriyoruz. TÜBİTAK, Yeditepe Üniversitesi ve İSFALT ile ortaklaşa yürüttüğümüz bu proje ile atık olarak değerlendirilen toprağın mastik asfalt yapımı esnasında kalsit ve elyaf yerine kullanılarak geri kazanımı amaçlanıyor. 3 yıl sürmesi planlanan proje ile sıfır atık hedefine destekte bulunmayı hedefliyoruz.

Filtre Toprağından (PKF) Asfalt Üretim Projesi ile PKF toprağının atılmasını önleyerek tekrar değerlendirmesi için çalışmalar gerçekleştiriyor, sıfır atık hedefine doğru ilerleme kaydediyoruz.

TOPLUM
BİRLİKTE GÜÇLENMEK

TOPLUM - BİRLİKTE GÜÇLENMEK

Çalışanlarımız bizi başarılı kılıyor. Amaç ve hedeflerimizi gerçekleştirmeye yönelik tutkularını, bağlılıklarını ve ilhamlarını canlandırmak için onları güçlendirmeyi amaçlıyoruz. İnsan kaynağımızı etkili şekilde yönetmeye odaklanıyoruz.

Çalışanlar

İşin sürdürülebilirliğini sağlamak için yeni nesil yetenekler ve nitelikli iş gücüyle beraber uzun vadede değer yaratacak yaklaşımlar ön plana çıkıyor. Bu yaklaşımlar arasından "Upskilling -yetenek ve beceri kazandırma" belirsizlikler olan bir dünyada çalışanlara, zorluklarla mücadele becerisi kazandırıyor. Dünya genelinde tüm sektörlerde yetenekleri çekmek gün geçtikçe daha da zorlaşıyor ancak yeteneklere yatırım yapmak hem yeni nesil yetenekleri şirkete kazandırmayı hem de mevcut iş gücünü daha yetkin hale getirmeyi mümkün kılıyor¹⁶.

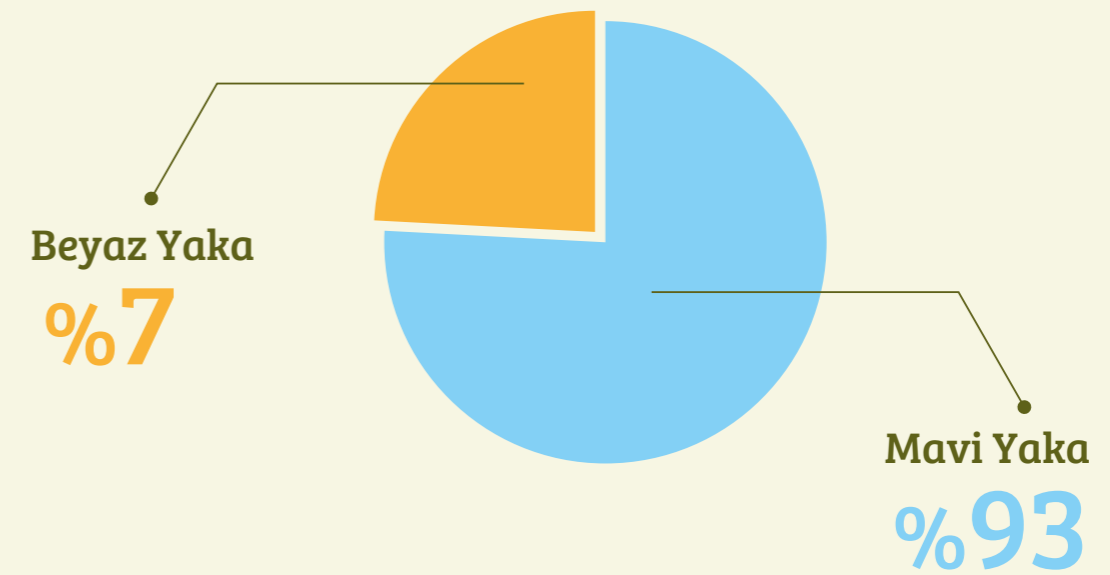
Türkiye'nin önde gelen şeker üreticilerinden biri olarak sektörümüzde fark yaratmak ve rekabet avantajı sağlamak için insan sermayemiz çok büyük rol oynuyor. Çalışanlarımızı eğitim ve gelişim imkânlarıyla destekliyor, çalışanlarımızla beraber gelişip hedeflerimize ulaşıyor ve başarı hikayeleriyle güçleniyoruz. İşimizin doğası gereği çalışanlarımıza güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamı oluşturmayı en temel sorumluluğumuz olarak görüyor, ofis ve fabrikalarımızda iş sağlığı ve güvenliğiyle (İSG) ilgili tüm yasal çalışma şartlarını karşılıyoruz.

2019 yılı itibariyle 510 kişiye istihdam sağlıyoruz. Çalışanların %7'si beyaz yaka, %93'ü mavi yakalıdır¹⁷. Mavi yakalı çalışanlarımızın hepsi toplu iş sözleşmesi kapsamında yer alıyor. Tüm beyaz yaka çalışanların arasında ise kadın çalışan oranı %26'dır.

Mavi yakalı
çalışanlarımızın
hepsi toplu iş
sözleşmesi kapsamında
yer alıyor.

Çalışan Oranları

¹⁶PwC Talent Trends, 2020

¹⁷Kampanya dönemindeki geçici çalışanlar ve taşeron çalışanlar dahildir.

Çalışan Gelişimi

Nitelikli iş gücü ve çalışanların elde tutulması gibi eğilimler sektörümüzü şekillendiriyor. Bu eğilimlerin sektörümüze olan etkilerini yönetmek için insan kaynağına yatırım yapıyoruz. Çalışanlarla beraber gelişirken sektörde liderlik etmek için yaptığımız yatırımlarda eğitimler ve yetenek yönetimine odaklanıyoruz. Etkin bir organizasyon yapısı oluşturmak üzere kurum değerlerimizi yansıtan bir performans değerlendirme sistemi uyguluyoruz. Çalışanlarımızın potansiyellerini en etkin şekilde ortaya koyabilecekleri, gelişimin desteklendiği ve her çalışanın kendisini değerli hissettiği bir çalışma ortamı sunuyoruz. Çalışan bağlılığını yükseltmek ve şirket içi iletişimi arttırmak için çeşitli etkinlikler düzenliyoruz.

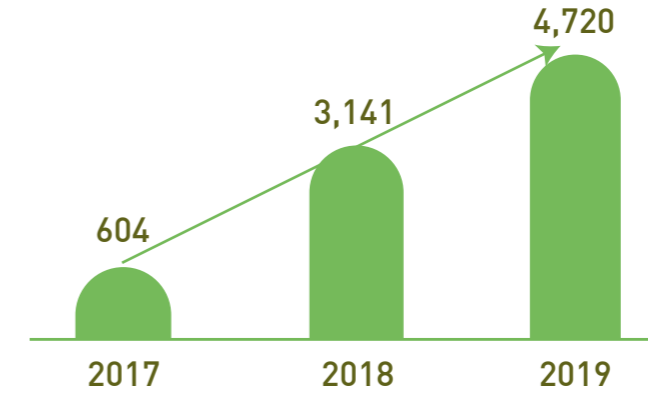
Eğitimler

Çalışanların kişisel ve mesleki gelişimlerini desteklemek için çeşitli eğitimlerle insan sermayemizi sürekli güçlendirmeyi hedefliyoruz. Bu doğrultuda, birim sorumluları ve insan kaynakları departmanı koordinasyonunda çalışanların ihtiyaçlarına uygun eğitimler düzenliyoruz. 2019 yılında çalışanlara verilen toplam eğitim saatinde bir önceki yıla göre %50 artış oldu ve toplam 4.720 kişi*saat eğitim (iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri hariç) verdik. Taşeron çalışanlara ise kişi başı 12 saat eğitim sağladık.

2019 yılında toplam eğitim saatlerimizi 2018 yılına göre %50 arttırdık.

Çalışan Eğitimleri (kişi*saat)

Performans Yönetimi

Kapsamlı bir değerlendirme sağlayan Up Together Topex 360 performans yönetim sistemiyle beyaz yakalı çalışanların performansını yılda bir kez 360 derece ölçüyoruz. Çalışanların bireysel farkındalığını artırırken güçlü ve gelişime açık olduğu alanlar konusunda bilgi sahibi olmalarını sağlayan bu sistemde her çalışan üç farklı değerlendirme (değerlendirici seçimi, değerlendirme, raporlama) aşamasından geçiyor.

Değerlendirme Aşamaları

Değerlendirici Seçimi

Değerlendirme

Raporlama

6 farklı değerlendirici tarafından oluşturulan performans raporu ile kurum içi çoklu geri bildirim kültürünü destekliyoruz. Ayrıca, performans raporu yıllık prim oranlarının belirlenmesine yardımcı oluyor. Mavi yaka çalışanlar ise birim amirleri tarafından her ay değerlendiriliyor.

Ödüllendirme

İştiraki olduğumuz Yıldız Holding'in, çalışanların örnek davranış, tutum ve eylemlerini en kısa sürede ödüllendirmek için başlattığı Anlık Ödül kapsamında 22 beyaz yaka çalışanımız maliyet azaltıcı ve inovatif çalışmaları ile ödüllendirildi. Çalışanların inovasyon ve girişimcilik yeteneklerini geliştirme amaçlı iç iletişim aracı olarak kurulan ve Yıldız Holding'e bağlı olan Akıl Küpü uygulaması dahilinde 10x mavi yakalı çalışanımız ödüle layık görüldü.

Çalışan İletişimi ve Yan Haklar

Çalışanlarımız arasındaki iletişimi kuvvetlendirmek ve çalışan memnuniyetini arttırmak için şirket içi çeşitli etkinlik ve aktiviteler gerçekleştiriyoruz. Çalışanlarımızın sosyalleşmeleri için birimler arası spor turnuvaları düzenliyoruz.

Çalışanlarımızın iş-yaşam dengesini destekliyoruz. Beyaz yaka çalışanlarımız için tamamlayıcı sağlık sigortası imkânı sunuyor, mavi yaka için sosyal yardım yapıyoruz.

Çalışan Gönüllülüğü

Çalışanlar arasından gönüllü olarak kurulan sosyal sorumluluk ekibi, kişi ve kurumların ihtiyaçları üzerine projeler yürütüyor. Toplam 10 kişiden oluşan bu grup, yaşlı ve çocuklara öncelik veriyor.

İş Sağlığı ve Güvenliği

Faaliyet gösterdiğimiz sektörün barındırdığı iş sağlığı ve güvenliği (İSG) risklerini proaktif şekilde yönetmek önceliklerimiz arasında yer alıyor. Tüm çalışanların iş ortamında güvenliğini sağlamayı en temel sorumluluğumuz olarak görüyor ve operasyonlarımızda her zaman sıfır hata ve sıfır kazayı hedefliyoruz. Bu anlamda şirketimizin sürdürülebilirliği için üretim süreçlerini sağlıklı, güvenilir ve kazasız gerçekleştirmek için kalite, gıda, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yasal mevzuat hükümlerine uyuyoruz.

Kaza kayıt ve geri bildirimlerinde Yıldız Holding mekanizmalarından yararlanırken, sahip olduğumuz OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Sertifikası ile tüm faaliyetlerimizi denetliyoruz. Son 14 yıldır ölümlerle sonuçlanan bir kaza gerçekleşmemesi iş sağlığı ve güvenliği konusuna verdiğimiz önemin en büyük göstergelerinden biridir. İSG yönetiminde uzun vadede sıfır iş kazası hedefi koyduk.

Yıldız Holding Sağlık, Emniyet, Enerji ve Çevre (SEÇ) departmanı, iş sağlığı ve güvenliğinden sorumlu en üst düzey organdır. İSG'den sorumlu Operasyonel Mükemmellik, Sağlık, Emniyet, Enerji, Çevre, Kalite ve Sürdürülebilirlik Başkan Yardımcısı CEO'ya iki raporlama düzeyindedir. Her ay toplanan Kurul'da çalışanlarımızın temsil edilme oranı 2019'da %23 olarak gerçekleşti.

İSG Kültürünü Geliştirmek

Sıfır iş kazası hedefimizi gerçekleştirmek ve sektöre bu konuda rol model olmak üzere İSG eğitim saatlerini artırıyor ve eğitimlerin içeriğini geliştiriyoruz. İSG eğitimlerine başlamadan önce riskleri analiz ediyor, kimyasal, fiziksel, biyolojik ve davranış odaklı riskler olarak dört kategoride haritalandırıyoruz. İSG eğitimlerimizi haritalandırılan risklere göre çeşitlendiriyoruz.

2019 yılında çalışan başına 24,4 saat¹⁸, toplamda 3.956 kişi*saat İSG eğitimi verdik. İSG eğitimleri, yangın, kişisel koruyucu kullanımı, ilk yardım, kaynak eğitimi gibi temel eğitimlerin yanı sıra pancar boşaltma operatörlüğü, şeker pancarı hastalık ve zararları gibi sektörümüze özel eğitimleri de içeriyor.

Tesisimizde uygulanması en önemli olan İSG kurallarından oluşan 10 Altın Kural belirlendikten sonra tüm çalışanlara pano, duyuru ve bültenler yardımıyla duruluyor. Direktör, müdür, şef, mühendis ve mavi yaka çalışandan oluşan ekipler her iki haftada bir olmak üzere bir saatlik, zorunlu ve habersiz denetimler gerçekleştiriyor. Denetim sonucunda performans değerlendirmesinde yüksek alan birimler ödüllendirilirken, değerlendirmeler koordinasyon toplantılarında girdi olarak kullanılıyor ve sonuçlar tüm tesis ile paylaşılıyor.

Çalışanlarımızın İSG üzerine olan farkındalığını arttırmak, sıfır kaza hedefimizi gerçekleştirmek üzere yılda bir haftayı seçerek o hafta boyunca İSG ile ilgili etkinlikler, tiyatrolar, yarışmalar düzenliyor ve çalışanlarımızı ödüllendiriyoruz.

2019'da 11 iş kazası meydana gelmiştir, bu kazaların hiçbiri ölümlü sonlanmamıştır.

¹⁸Yıllık çalışan sayısı ortalaması 162'dir.

Kurumsal Yönetim

Etkin risk yönetimi ve etik iş yapış şekli kurumsal yönetimin temelleri arasında yer alıyor. Kurumsal yönetim anlayışımız adil, şeffaf, hesap verebilir ve sorumlu yönetim ilkelerini kapsıyor.

Kurumsal yönetim yapısının en yüksek organı olan Yönetim Kurulu, 4 üyeden oluşuyor; görevlerini yerine getirebileceği sıklıkta toplanıyor. Yönetim Kurulu Başkanlığı ve genel müdürlük görevleri farklı kişiler tarafından yürütülüyor.

Etik

Etik iş yapış şeklimizin temelinde Yıldız Holding Etik İlkeler ve Çalışma Prensipleri yer alıyor. Üçüncü taraflarla yaptığımız tüm anlaşmalarda Etik İlkelere bağlı kalıyor, iş ortakları ve tedarikçiler başta olmak üzere tüm paydaşlarımızın bu kuralları benimsemesini ve uygulamasını bekliyoruz. Etik İlkeleri tüm çalışanlarımızla paylaşıyor ve onlardan bu ilkeleri kabul ettiklerine dair yazılı beyan alıyoruz. Etik İlkelerin şirket içinde benimsenmesini verdiğimiz eğitimlerle destekliyoruz. 2019 yılında 34 çalışan bir saatlik etik ilkeler eğitimi aldı.

Çalışanlar, etik kurallara aykırı davranışları Yıldız Holding Etik Bildirim Hattına bildirebiliyor. Bildirimler telefon (0216 524 34 24) veya e-posta ile (etik.bildirim@yildizholding.com.tr) iletilebiliyor. Bu hatlara 2019'da bir adet bildirim ulaştı ve çözüme kavuşturuldu. Yolsuzluk ve rüşvet konusunda ise herhangi bir bildirim iletildi.

Risk Yönetimi

Risk yönetimi, şirket üzerinde oluşan tehdit ve fırsatların tespit edilmesiyle faaliyetlerin devamlılığında etkin rol oynuyor. Risk yönetimi yaklaşımı, şirketimizin faaliyetlerini sürdürmesinin önünde engel oluşturabilecek risklerin tespit edilmesini ve gereken önlemlerin alınmasını içeriyor. Finansal, operasyonel ve üretime ilişkin farklı alanlardaki riskleri tanımlıyor ve değerlendiriyoruz. Riskleri önceliklendirerek riskleri azaltmak üzere plan yapıyor, sonrasında değerlendirme ve kontroller gerçekleştiriyoruz.

Şeker; kotası ve pancar ekim alanları devlet tarafından belirlenen, sözleşmeli üretime dayalı, stratejik bir ürün olarak farklı riskler barındırıyor. Üretime bağlı en önemli riskleri ham maddeye erişim, kalite, iş sağlığı ve güvenliği riskleri oluşturuyor. İklim değişikliği, kur ve faiz artışı, azalan kaynaklar, müşteri beklentilerinin değişmesi, ekilebilir alanların azalması gibi risklerin faaliyetlerimiz üzerinde önemli etkileri bulunuyor. Tüm bu riskleri, risk yönetimi kapsamında değerlendiriyoruz.

İSG risklerini, İSG ekipleri sorumluluğunda detaylı olarak değerlendiriyor ve kimyasal, fiziksel, biyolojik ve davranış odaklı riskler olarak dört kategoride haritalandırıyoruz.

Ham madde risklerinden ekim sahasında yeterli pancar elde edilememesi en önemli riskler arasında yer alıyor. İklim değişikliğinin sonucu olan yağış ve sıcaklıklardaki aşırı değişimler, sulama gibi faktörler ham maddenin verim ve kalitesini etkiliyor. Ham madde fabrikaya uzak mesafelerden tedarik edildiğinde, zamanında ve yeterli miktarda pancar getirilememesi sonucu fabrika kapasitesinin düşmesi ve kampanya süresinin uzaması gibi riskler ortaya çıkıyor.

Şeker pancarı sezonluk bir ürün olduğu için şeker fabrikalarının üretim sürecinde meydana gelebilecek her türlü aksaklık başta şeker kalitesi ve miktarı olmak üzere tüm üretim sürecini etkileyebiliyor. Üretim süreçlerine bağlı riskleri, sulamada inovasyon, teknolojik gelişmelerin takip edilmesi ve kullanılması gibi çalışmalarla yönetiyoruz. Üretim süreçlerimizi yakından ilgilendiren ISO 9001, ISO 18001, ISO 22000 yönetim sistemleri için risk analizleri gerçekleştiriyoruz.

Sürdürülebilirlik Yönetimi

Faaliyetlerimizin finansal ve finansal olmayan etkilerini sürdürülebilir şekilde yönetmek üzere strateji belirlemek, sürdürülebilirlikle ilgili politika ve hedeflerin oluşturulmasını ve uygulanmasını sağlamak üzere Sürdürülebilirlik Komitesi'ni kurduk. Üst yönetim seviyesinde temsiliyet bulunan Komite, Şirket Genel Müdürü, Üretim Direktörü, Ziraat Müdürü, Üretim Müdürü, Mali İşler Müdürü, Ticaret Müdürü, İnsan Kaynakları Müdürü, Kalite Yönetim Şefi, Üretim Şefi, Enerji Şefi, Çevre Şefi, Bakım Onarım Mühendisi ve Üretim Mühendisi olmak üzere 13 üyeden oluşmakta ve Yönetim Kurulu'na raporlama yapmaktadır. Komite, faaliyetlerini Genel Müdür'ün başkanlığında, Üretim Direktörü'nün koordinasyonunda ve Ziraat Müdürü'nün sekreterliğinde yürütmektedir. Çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim olmak üzere üç alanda riskleri proaktif şekilde yönetmek, fırsatları değerlendirmek ve bu alanlarda şirketin performansını iyileştirecek kararlar alınması komitenin sorumluluklarıdır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Sosyal Performans Göstergeleri

Cinsiyete Göre Kampanya Dönemi Çalışan Sayısı	2017		2018		2019	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Toplam Çalışan Sayısı	24	383	24	360	23	487
Beyaz yakalı çalışan sayısı	12	32	9	26	9	25
Toplu iş sözleşmesi kapsamındaki çalışan sayısı (Mavi yaka çalışanlar)	12	351	15	334	14	462

Çalışma Süresine Göre Kampanya Dönemi Çalışan Sayısı	2017		2018		2019	
	Tam Zamanlı	Yarı Zamanlı	Tam Zamanlı	Yarı Zamanlı	Tam Zamanlı	Yarı Zamanlı
Yarı veya Tam Zamanlı Çalışan Sayısı	174	233	136	248	135	375
Beyaz yakalı çalışan sayısı	44	0	35	0	34	0
Mavi yakalı çalışan sayısı	130	233	101	248	101	375

Yaşa Göre Kampanya Dönemi Yeni İşe Alınan Çalışan Sayısı	2017	2018	2019
Yeni Çalışan Sayısı	8	4	0
30 yaş altı	1	1	0
30-50 yaş	7	3	0
50 yaş üstü	0	0	0

Çalışma Sürelerine göre Çalışan sayısı	2017		2018		2019	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
0-5 yıl	1	24	2	19	1	16
5-10 yıl	4	94	1	25	2	16
10 yıl ve üzeri	9	42	9	81	9	91

Doğum/Ebeveynlik İzinleri	2017	2018	2019
Doğum/Ebeveynlik İzninden Yararlanan Çalışan Sayısı	1	1	0
Doğum/Ebeveynlik İzninden Sonra İşe Dönen Çalışan Sayısı	1	0	1

Eğitimler	2017	2018	2019
Toplam eğitim saati (İSG hariç)	604	3.141	4.720
Çalışan başına yıllık ortalama eğitim saati	1,5	22,4	33
Toplam İSG eğitimi	156	1.826	3.956
Çalışan başına verilen İSG eğitimleri	1	12	24,4
Kapsam dışı çalışanlara verilen toplam eğitim saati	12	12	12

Çevresel Performans Göstergeleri

	2017	2018	2019
Toplam enerji tüketimi (MWh)	248.114	195.558	198.224
Enerji yoğunluğu (MWh/ton)	3,77	3,55	3,13

	2017	2018	2019
Toplam sera gazı salımı (ton CO2e)	40.535	40.628,3	24.694,48
Sera gazı yoğunluğu (ton CO2e/ton)	0,62	0,74	0,39

Hava salımları	2017	2018	2019
NOx	70.368	46.306	23.788
SOx	153.165	134.060	97.052

	2017	2018	2019
Toplam çevre yatırım ve harcamaları (TL)	11.790.898,79	667.822	1.900.000

Su kullanım miktarları (ton)	2017	2018	2019
Şebeke Suyu	34.252	17.731	19.713
Yüzey Suları	288.206	168.707	190.224

	2017	2018	2019
Geri kazanılan/tekrar kullanılan su miktarı	5.180	134.000	172.000
Atık su miktarı	36.000	268.000	233.000

Tehlikeli atık miktarı (ton)	2017	2018	2019
Toplam tehlikeli atık*	24,931	37,825	20,204
Düzenli depolama/katı atık sahasına giden	0.033	0.007	0.024
Enerji amaçlı geri kazanılan	11,34	37,818	20,18

*2017 yılında 13,6 ton tehlikeli atık geri dönüştürülmüştür.

Tehlikesiz atık miktarı (ton)	2017	2018	2019
Toplam tehlikesiz atık	732,4	759,822	1.943,11
Düzenli depolama/katı atık sahasına giden	390,3	562,13	369,2
Geri dönüştürülen	342,1	197,692	1.593,91

GRI İÇERİK ENDEKSİ

Kurumsal Üyelikler

Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası
Sakarya Ticaret Borsası
TÜRKİYE ŞEKER SANAYİİ İŞVERENLERİ SENDİKASI
Türkiye Gıda ve Şeker Sanayi İşçileri Sendikası

GRI Standardı	Göstergeler	Sayfa Numarası/ Doğrudan Kaynak	Verilmeyen Bilginin Açıklaması
GRI 101: Temel Esaslar 2016			
Genel Göstergeler			
GRI 102: Genel Göstergeler 201	Kurumsal Profil		
	102-1	2	
	102-2	2	
	102-3	https://www.adaseker.com.tr/iletisim/	
	102-4	2	
	102-5	https://www.adaseker.com.tr/sermaye-kompozisyonu/	
	102-6	2	
	102-7	2	
	102-8	35-39	
	102-9	14-15	
	102-10	Bulunmamaktadır.	
	102-11	42	
	Strateji		
	102-14	4-5	
	102-15	7, 10	
	Etik ve Dürüstlük		
	102-16	https://www.adaseker.com.tr/adaseker-surdurulebilirlik/	
	102-17	41	
	Yönetişim		
	102-18	41	
	102-19	43	
	102-20	43	
	102-21	41	
102-22	Adapazarı Şeker Halka Arz Değildir https://www.adaseker.com.tr/bilgitoplumu-hizmeti/		
102-23	http://www.adaseker.com.tr/bilgitoplumu-hizmeti/		

GRI Standardı	Göstergeler	Sayfa Numarası/ Doğrudan Kaynak	Verilmeyen Bilginin Açıklaması
GRI 101: Temel Esaslar 2016			
Genel Göstergeler			
GRI 102: Genel Göstergeler 201	Rapor Profili		
	102-45	2	
	102-46	7-10	
	102-47	7-10	
	102-48	Herhangi bir değişiklik olmamıştır.	
	102-49	Herhangi bir değişiklik olmamıştır.	
	102-50	2	
	102-51	1 Ocak 2018- 31 Aralık 2018	
	102-52	2	
	102-53	2	
	102-54	2	
	102-55	47	
102-56	Denetim alınmamıştır.		
GRI 200: Ekonomik Standart Serileri			
Ekonomik Performans			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	6-7	
	103-2	6-7	
	103-3	6-7	
GRI 300: Çevresel Standart Serileri			
Enerji			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	24, 25	
	103-2	25, 26	
	103-3	25,26	
GRI 302: Enerji 2016	302-1	45	
	302-3	45	
	302-4	26	
Su			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	24, 27	
	103-2	27	
	103-3	27	
GRI 303: Su 2016	303-1	46	
	303-3	46	
Emisyonlar			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	24, 25	
	103-2	25, 26	
	103-3	25, 26	
GRI 305: Emisyonlar 2016	305-1	45	
	305-2	45	

GRI Standardı	Göstergeler	Sayfa Numarası/ Doğrudan Kaynak	Verilmeyen Bilginin Açıklaması
GRI 300: Çevresel Standart Serileri			
Emisyonlar			
GRI 305: Emisyonlar 2016	305-4	45	
	305-5	26	
	305-7	45	
Atık Sular ve Atıklar			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	24, 28	
	103-2	28, 29, 30	
	103-3	28, 29, 30	
GRI 306: Atıksular ve Atıklar 2016	306-2	46	
GRI 400: Sosyal Standart Serileri			
İstihdam			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	34	
	103-2	34	
	103-3	34	
GRI 401: İstihdam 2016	401-1	34, 45	
	401-2	38	
	401-3	45	
Yönetim Çalışan İlişkileri			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	34	
	103-2	34	
	103-3	34	
GRI 402: Yönetim Çalışan İlişkileri	402-1	Kritik operasyonel değişiklikler olması durumunda yasal ihtar sürelerine uyulmaktadır.	
İş Sağlığı ve Güvenliği			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	39	
	103-2	39	
	103-3	39	
GRI 403: İş Sağlığı ve Güvenliği 2018	403-1	39	
	403-2	39	
	403-3	39	
	403-4	39	
	403-5	39, 45	
Eğitim ve Öğretim			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	36, 37	
	103-2	36, 37	
	103-3	36, 37	
GRI 404: Eğitim ve Öğretim 2016	404-1	36, 45	
	404-2	36	
	404-3	38	

GRI Standardı	Göstergeler	Sayfa Numarası/ Doğrudan Kaynak	Verilmeyen Bilginin Açıklaması
GRI 400: Sosyal Standart Serileri			
Toplu İş Sözleşmesi			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	34	
	103-2	34	
	103-3	34	
GRI 407: Toplu İş sözleşmesi	407-1	34, 35	
Özel Bildirimlerde karşılığı olmayan Öncelikli Konular			
Toprağın Korunması			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	15-16	
	103-2	15-16	
	103-3	15-16	
Tedarik Zinciri Yönetimi			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	15-16	
	103-2	15-16	
	103-3	15-16	
Ürün Güvenliği ve Kalite			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	17-18	
	103-2	17-18	
	103-3	17-18	
Yan Ürün çeşitliliği			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	19	
	103-2	19	
	103-3	19	